

Nechirvan Barzani forsætisráðherra veitti grein-
arhöfundu viðtal í hinu Hvíta húsi Kúrda í Erbil,
glæsilegri byggingu að innan sem að utan.

Hershöfinginn Sirwan Barzani sýnir
hluta af herfangi sínu í stríðinu við ISIS,
skriðdreka og brynvarin farartæki.

Nýtt ríki í austur- löndum nær?

Eftir Erlend
Haraldsson

„Ég hef ekki
heyrt um neinn
sem ætla að
merkja við nei í
þjóðaratkvæðinu
um fullveldi
landsins“. Þetta
heyrði ég ein-
hvern segja. Um
þetta eru allir
flokkar sammála.

En hvað svo,
spurði ég Nechirvan Barzani,
forsætisráðherra Kúrdistans
þegar ég fékk fyrir skömmu
tækifæri til að eiga við hann
viðtal í Hvíta húsi Íraksúrda,
hinna glæsilegustu byggingu.
Hann var fljótur að koma því
að að hann hefði komið til Ís-
lands og fallið vel við land og
landsmenn. Nechirvan er
íþróttmannslegur og grannur,
hefur þétt handtak og er líkur
á velli og forsætisráðherra
okkar Bjarni Benediktsson.

Þá taka við samninga-
viðræður við stjórnina í Bag-
dad, sagði Nechirvan. Kúrdar
vilja semja og ná sam-
komulagi en ekki þvinga fram
lausn og síst af öllu að til hern-
aðarátaka komi. Það þarf að
leysa ýmis bönd, sem geta
orðið erfið. Þetta gætu orðið
langar viðræður, sagði Nech-
irvan.

Síðan ég átti viðtal við for-
sætisráðherrann hefur verið
ákveðið að þjóðaratkvæða-
greiðslan fari fram 25. sept-
ember næstkomandi. Fram-
vinda málsins er líka nokkuð
komin undir því hvernig þjóð-
ir heims bregðast við nið-
urstöðu þjóðaratkvæða-
greiðslunnar. Vonandi
munum við Íslendingar styðja
þá og verða fljótir til að við-
urkenna sjálfstætt Kúrdistan.

En staða Kúrda er sterk.

Her þeirra ræður yfir öllu
landi Kúrda innan Íraks. Þeir
eru taldir vera um fimm og
hálf milljón og hafa sterka
þjóðerniskennd. Þeir eru
Kúrdar en ekki Arabar eins
og aðrir íbúar Íraks. Þeir eru
einfaldlega önnur þjóð og hafa
að sumu leyti aðrar hefðir og
siði. En vandi þeirra er einnig
sá að þeir mynda fjölmenna
minnihluta í þremur ríkjum
sem eiga landamæri við Írak,
nefnilega í Tyrklandi, Íran og
Sýrlandi. Þessi lönd líta sjálf-
stæði Kúrda í Írak hornauga.
Og í Tyrklandi og Íran eru
Kúrdar enn fleiri en í Írak.
Kúrdar eru sennilega álika
fjölmennir og allar Norð-
urlandþjóðirnar samanlagt
en eiga sér samt ekkert sjálf-
stætt ríki.

ISIS olli miklu tjóni

En snúum okkar að öðru.
Hið ofstækisfulla ISIS-lið
ruddist yfir miðhluta Íraks og
vestasta og syðsta hluta Kúr-

Erlendur Haraldsson

distans. Þeir
ollu miklu tjóni,
erlend fyrirtæki
sem voru að
koma sér fyrir
þar hurfu á
brott, og ferða-
mönnum stór-
fækkaði. Þetta
hafði áhrif á
efnahaginn. Það
tók tíma að
hrekja þá í
burtu.

Ég hitti hers-
höfingjann (general) Sirwan

» Nær allir munu
samþykkja
stofnun sjálfstæðs
Kúrdistans.

Barzani í höfuðstöðvum hans
ekki fjarri Mósúl. Lið hans,
hinir svörtu tígrar, stóð í eld-
línunni og tókst að hrekja IS-
IS-liðið til baka. Hann sýndi
mér með nokkru stolti her-
fang sitt, skriðdreka, vopn og
brynvarða bíla, sumt merkt
með hinu svarta merki ISIS.
Sirwan sagði mér að liðsmenn
hans hefðu fellt hundruð IS-
IS-manna og 154 liðsmanna
hans féllu. Hann sá á húðlit
hinna látnu að flestir voru
arabar en innan um voru
hvítari menn, sennilega frá
Tsjetjeníu. Svo öllu loftárásir
Bandaríkjamanna á bílasveit-
ir þeirra miklum usla. Landið
er flatlent og þurrt og fjöllin
langt undan.

Sirwan sagði mér að pes-
hmerga, en svo nefna kúrdar
hermenn sína, væru 154.000
auk fyrrverandi hermanna og
varaliðs. Aðrir hafa sagt mér
að þetta væri alls um 200 þús-
und manna herlið. Peshmerga
vantar þungavopn. T.d. eru
þeir ekki eins vel vopnum
búnir og Íraksher en bar-
áttuvilji þeirra er rómaður.
Kúrdistan er landlukt og ríkin
umhverfis vilja ekki leyfa
vopnaflutninga þangað.

Allt er þetta – stríð, vopn og
manndráp – hryllingur í huga
Íslendinga sem er svo lán-
samur að búa í friðsælu landi,
án hers, kalasnikoff-
fjölskotaríffla og vopnaðra
manna á öðru hverju göt-
horni, eða svo til.

**Konur séu 30%
þingmanna**

Kúrdíska þingið er hýst í
reisulegri byggingu og auðvit-
að vel varið. Það merkilegasta
við þetta þing er hinn 30%
kvennakvóti. Að minnsta kosti
30% þingmanna verða að vera
konur. Ég held að þetta sé
einstakt á heimsvísu, og
merkilegt í landi sem er að-
allega byggt múslimum,
reyndar líka kristnum og fleiri
trúarhópum. Kúrdískir ráða-
menn leggja mikla áherslu á
umburðarlýndi í trúmálum og

hafa veitt fjölda kristinna
manna skjól sem flúið hafa frá
öðrum hlutum Íraks, og fengið
lof páfans fyrir.

Þegar kemur að stjórn-
málum er umburðarlýndið
ekki eins mikið. Þingið var
stofnuð 1992 en hefur verið
óstarfhæft að mestu í hálf
annað ár. Reyndar sagði mér
varaforseti þingsins, Jaffar
Ibrahim Eminki, að nú stæðu
yfir samningar milli and-
stæðra fylkinga og hann var
bjartsýnn á að þingið kæmi
aftur saman í næsta mánuði.

Kúrdistan er eitt kjördæmi.
Á þinginu sitja 111 þingmenn.
Eins og áður sagði verða 30%
þeirra að vera konur. Sex
þingmenn verða að vera
kristnir, þar af einn Armeni.
Fimm sæti ganga svo til
Túrkmena. Þannig er jafn-
vægi náð.

Þrjú aðalflokkar eru í land-
inu, Kurdistan Democratic
Party (KDP) er stærstur. Það
er flokkur Barzani-manna
með 38% fylgi. Forseti og for-
sætisráðherra er úr þeirra
röðum. Næst er Goran
(Change) með 24% þingmenn
og svo PUK (Patriotic Union
Kurdistan) með 18%. Svo eru
tveir litlir múslimskir flokkar
og eitthvert smáræði til við-
bótar.

Hér var fyrst þjóðstjórn
allra flokka, en nú hafa Goran
og litlu múslimsku flokkarnir
gengið úr stjórninni. Á
þinginu hnakkristust menn –
sérstaklega KDP og Goran –
uns stór hluti þingmanna
hljóp á brott og gerði þing
óstarfhæft. M.a. gagnrýnir
Goran Masúd Barzani fyrir að
vera enn forseti þótt ár sé síð-
an að tímabili hans lauk. Dr.
Machmud Osman, sem fyrst-
ur kúrdískra sendimanna kom
til Íslands og hefur samtals
setið í 11 ár á þinginu í Bag-
dad, segir mér að Masúd
Barzani sé fús til að láta af
embætti en þá verði þingið að
koma saman og samþykkja
nýja frambjóðendur svo efna
megi til forsetakosninga.
Þannig gengur þetta í hring.

Það tekur tíma að þróa
hefðir um lýðræði og þing-
störf. Sumir eiga erfitt með að
þola að vera í minnihluta og
leyfa meirihlutanum ráða.

Um eitt eru þó allir sam-
mála. Nær allir munu sam-
þykkja stofnun sjálfstæðs
Kúrdistans. Varaforseti-
inn, Jaffar Ibrahim Eminki,
hafði tölurnar á hreinu um
þjóðaratkvæðin í Suður-
Súdan og um lýðveldisstofn-
unina hér á landi árið 1944. Og
þannig verður það í Kúrdist-
an, spáði hann, 96, 97 eða jafn-
vel 98% stuðningur.

Höfundur er sérfróður um
málefni Kúrda. Hann var pró-
fessor í sálarfræði við Há-
skóla Íslands um 30 ára skeið.